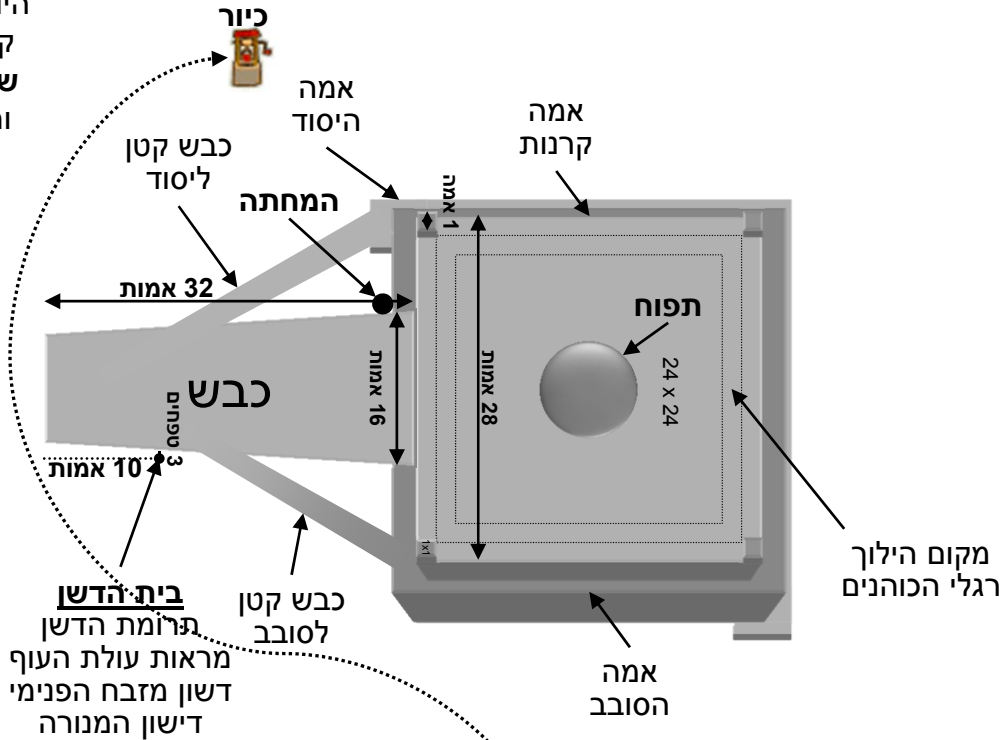

תרומת הדשן

אין אדם נכנס עמו ולא נר בידו
אלא מהלך לאור המערכה לא
היו רואין אותו ולא שומעין את
קולו עד ששומעין קול העץ
שעשה בן קטין מוכני לכיור
והן אומרים הגיע עת קידש
ידיו ורגליו מן הכיור

מי שזכה לתרום את
המזבח הוא יתרום
את המזבח והם
אומרים לו הזהר
שמה תגע בכלי עד
שתקדש ידיך
ורגליך מן הכיור

בית הדשן
תרומת הדשן
מראות עולת העוף
דשון מזבח הפנימי
דישון המנורה

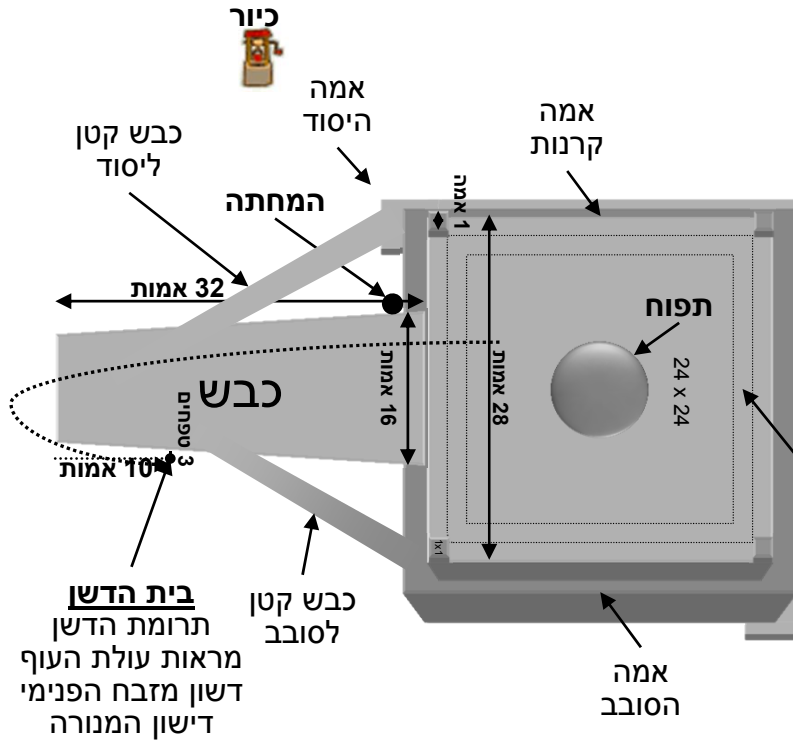
היו בודקין והולכין עד שמגיעין
למקום בית עושי חביתים...

תרומת הדשן

ראוהו אחיו שירד והם רצו ובאו מהרו וקדשו ידיהן ורגליהן מן הכיור נטלו את המגריפות ואת הצינורות ועלו לראש המזבח האברין והפדרין שלא נתאכלו מבערב סונקין אותם לצדדי המזבח אם אין הצדדין מחזיקין סודרין אותם בסובב על הכבש:

וירד הגיע לרצפה הפך פניו לצפון הלך למזרחו של כבש כעשר אמות צבר את הגחלים על גבי הרצפה רחוק מן הכבש שלשה טפחים מקום שנותנין מוראות העוף ודישון מזבח הפנימי והמנורה:

בית הדשן
תרומת הדשן מראות עולת העוף דשון מזבח הפנימי דישון המנורה

החלו מעלין באפר על גבי התפוח ותפוח היה באמצע המזבח פעמים עליו כשלוש מאות כור וברגלים לא היו מדשנין אותו מפני שהוא נוי למזבח מימיו לא נתעצל הכהן מלהוציא את הדשן:

ויקרא פרק ו

- (א) וַיְדַבֵּר יְקֻנָּק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
- (ב) צוֹ אֶת אֶהְרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר זֹאת תֹּזְכֶּרְתָּ הָעֵלֶה הוּא הָעֵלֶה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֹּקֶר וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּנְקַד בּוֹ:
- (ג) וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנָסֵי בַד לְבַשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאִשׁ אֶת הָעֵלֶה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ:
- (ד) וּפִשֶׁט אֶת בְּגָדָיו וְלִבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מְקוֹם טְהוֹר:
- (ה) וְהָאִשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּנְקַד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבִעַר עֲלֶיהָ הַכֹּהֵן עֲצִים בְּבִקֶּר בְּבִקֶּר וְעָרַךְ עֲלֶיהָ הָעֵלֶה וְהִקְטִיר עֲלֶיהָ חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים:
- (ו) אִשׁ תִּמִּיד תִּנְקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה: ○

רש"י ויקרא פרק ו

(ד) והוציא את הדשן - הצבור בתפוח, כשהוא רבה ואין מקום למערכה, מוציאו משם. ואין זה חובה בכל יום, אבל התרומה חובה בכל יום

רש"י מסכת חולין דף צ עמוד ב

חולצו (מן התפוח) + מסורת הש"ס: [לתפוח] + - חולצו מן הירך ומשליכו לתפוח צבור האפר שבאמצע המזבח שהיו גורפין האפר תמיד וצוברין שם וכשהוא רבה מוציאין אותו לחוץ והוא נקרא תפוח כדלקמן בשמעתין.

המפרש מסכת תמיד דף כח עמוד ב

תפוח - צבור האפר שבאמצע המזבח שהיו שורפין אפר על גבי מערכה ומעלין אותם שם וזהו נוי של מזבח והוא נקרא תפוח על שם שהיה עגול כתפוח וחבירו במסכת עבודה זרה (דף נה) אף על פי שנוטל בידו ונותן לתפוח צבור הענבים שבתוך הגת קרי תפוח וכשהיה רבה כל כך שלא היו יכולין לסדר המערכות כדאמרין לקמן וראשי גזרין הפנימיות נוגעים בתפוח היו מוציאין אותם לחוץ כדכתיב והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה (ויקרא ו).

רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ב

הלכה ז

כשמסדר עצי מערכה גדולה מסדרה במזרח המזבח, ויהיה מראה שהתחיל לסדר מן המזרח, וריוח היה בין הגזרים, וראשי הגזרים הפנימיים היו נוגעין בדשן שבאמצע המזבח והוא הנקרא תפוח. +/השגת הראב"ד/ כשמסדר עצי המערכה וכו'. א"א זה כתב במקום וחזיתה מזרחה ולא כיון יפה אלא לומר שלא יהיו הגזרים הולכין צפון ודרום אלא מזרח ומערב והיינו ראשי הגזרים הפנימיים נוגעין בתפוח ולא בא להוסיף אלא שיהיו נוגעים בתפוח שלא ירחיקו מהלך רגלי הכהנים שהיה אמה שלא יקרעו ולא ישרפו בגדיהם. ומ"ש שהדשן שהיה באמצע המזבח הוא הנקרא תפוח מראה בדעתו שלא היה שם גבשושית אחרת אלא תל הדשן המכונס שם וטעה טעות גדולה שהרי שנינו החלו מעלים באפר ע"ג התפוח ומאחר שכהן מוציא בכל יום כל האפר מהיכן היה שם התפוח. וכן אמרו פעמים שעליו כשלוש מאות כור והיה לו לומר פעמים שיש בו כשלוש מאות אלא שהיה שם טבלא מרובעת גבוהה אמה והיא כ"ב על זאותה אמה היא השלמת עשר אמות לגובה המזבח והיא נקראת תפוח על שם שהיתה גבוהה על כל סביביה ואפשר שהיתה אותה הטבלא קצוצת קרנות כעין עגולה כדי להרויח מקום המערכה וכל דבר שהוא גבוה ועגול נקרא תפוח כדאמרין בנדה מקום יש באותו מקום כעין תפוח ובע"ז אף על פי שנוטל בידו ונותן לתוך התפוח. +

הלכה י

הרמת הדשן מעל המזבח בכל יום מצות עשה שנאמר והרים את הדשן, והיא עבודה מעבודות כהונה, ובגדי כהונה שתורם בהן הדשן יהיו פחותין מן הבגדים שמשמש בהם בשאר עבודות שנאמר ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והרים את הדשן, אינו אומר אחרים שיהיו בגדי חול אלא שיהיו פחותין מן הראשונים, לפי שאינו דרך ארץ שימזוג כוס לרבו בבגדים שבישל בהם קדרה לרבו.

הלכה יג

אחר שירד זה שתורם רצים אחיו הכהנים ומקדשין ידיהם ורגליהם במהרה, ונוטלין את המגרפות ואת הצנורות ועולין לראש המזבח, וכל איברי העולות ואימורי הקרבנות שלא נתאכלו כל הלילה מחזירין אותם לצדדי המזבח, אם אין הצדדין מחזיקין סודרים אותם בכבש כנגד הסובב, ואחר כך גורפין את הדשן במגרפות מכל צדדי המזבח, ומעלין אותו ערימה על גבי התפוח, וגורפין אותה הערימה בפסכת, והוא כלי גדול שמחזיק לתך, ומורדין אותו למטה, וברגלים לא היו מורדין אותו אלא מניחין הערימה גבוהה באמצע המזבח מפני שהוא נוי למזבח.

הלכה יד

כל מי שירצה מן הכהנים ממלא מן הדשן שהורידו למטה ומוציא חוץ לעיר לשפך הדשן, ואין להוצאת הדשן לחוץ פיוס אלא כל הרוצה, ומעולם לא נתעצל כהן מלהוציא את הדשן.